

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TOIMIALAN TULONKANNON PERIAATTEET	1
3	HINTOJEN ASETTAMINEN	1
4	TUOTEKATEGORIAT	2
5	HINNOITTELUTAVAT	2
6	HINNOITTELURAKENTEET	2
7	TUOTEKATEGORIAT JA NIIDEN HINNOITTELUTAVAT JA -RAKENTEET	3
	7.1 Asiakaskäyntien, esitysten ja toimialan itse järjestämien tapahtumien osallistumismaksut	3
	7.2 Opastukset, asiantuntijapalvelut ja henkilökunnan tekemä muu työ	4
	7.3 Ohjattu toiminta	5
	7.4 Esineiden ja tavaroiden lainaaminen ja vuokraaminen	5
	7.5 Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen	6
	7.6 Tuotemyynti	7
	7.7 Luvat ja hallinnolliset maksut	8
8	TOIMIALAN YHTEYSET, SUBVENTOITAVAT RYHMÄT	8
9	HENKILÖSTÖETUUDET	9

1 JOHDANTO

Hinnoitteluperiaatteet 2022 on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hallintosäännön 10 luvun 1 §:n mukainen päätös. Tässä dokumentissa määritellään perusteet ja rajat, joiden mukaan toimialalla päätetään hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista. Hinnoitteluperiaatteissa määritellään toimialan hinnoittelutavat ja -rakenteet. Lautakunta päättää samassa yhteydessä toimivallan delemoisesta toimialajohtajalle ja erälle muille toimialan virkamiehille ja työntekijöille.

2 TOIMIALAN TULONKANNON PERIAATTEET

Hintoja tarkastellaan vuosittain suhteessa palveluiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin ja niiden kehittymiseen. Tavoitteena on, että toimialan tulojen ja menojen suhde säilyy samana.

Toimialan oma toiminta on maksutonta, mikä tarkoittaa, että palvelukokonaisuuksien keskinäiset laskutusasiat ratkaistaan kiintiöllä tai vuorojen jakojärjestyksellä. Sisäistä laskutusta ei tehdä.

3 HINTOJEN ASETTAMINEN

Hinnat tulee asettaa niin, että ne heijastavat ja tukevat toimialan strategisia tavoitteita sekä kattavat kustannukset. Mikäli hinnat eivät kata kustannuksia, sen tulee olla tietoinen valinta, koska tällöin kyse on subventoinnista.

Hintoja asetettaessa tehdään vertailua markkinoiden muiden, samankaltaisia palveluja tarjoavien toimijoiden hintoihin. Tällaisia ovat kaupunkikonserniin kuuluvat toimijat ja muut toimijat (pääkaupunkiseutu, yksityiset ja yleishyödylliset toimijat). Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi liikuntapalvelukokonaisuuden hintoja verrataan konserniyhtiö Urheiluhallit Oy:n hintoihin ja että esimerkiksi ikääntyneiden palveluja hinnoiteltaessa tehdään yhteistyötä muiden toimialojen kanssa (sote, kasko, kuva). Tällä hetkellä eri toimialojen hinnat samalle kohderyhmälle poikkeavat toisistaan.

Lautakunta delegoi toimialajohtajalle toimivallan päättää tuotteiden ja palvelujen hinnoista tai hinnoitteluväleistä. Hinnoitteluväliä käytetään tilanteissa, jolloin se palvelee joustavaa hinnoittelua sekä mahdollistaa tarvittavan harkinnanvaran. **Toimialajohtajalla on hinnoista ja hinnoitteluväleistä päättäessään oikeus tehdä hintoihin peruspalvelujen hintaindeksin mukaiset hinnantarkistukset tai muun suuruinen hinnantarkistus. Hinnantarkistuksissa on kuitenkin huomioitava mahdolliset, esim. myös arvonlisäveron aiheuttamat hinnansyöristystarpeet.** Kustannustason noususta aiheutuvalle hintojen tarkistuksella pyritään kattamaan toimialan tarjoamien tuotteiden ja palveluiden tuottamisesta ja hankinnasta aiheutuvien kulujen kasvu. Hinnantarkistuksissa huomioidaan sopimuksiin liittyvät rajoitteet.

Hintojen asettamisessa tulee ottaa huomioon, ettei kaupunki saa toiminnallaan estää tai vääristää kilpailua markkinoilla esimerkiksi alihinnoittelemalla palvelujaan. Tammikuussa 2020 voimaan tullut Kilpailulaki 30 d § velvoittaa julkisyhteisöt kustannusperusteiseen hinnoitteluun. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta tulee eriyttää muusta kirjanpidosta.

4 TUOTEKATEGORIAT

Toimialan tuotteet ja palvelut jaetaan seitsemään tuotekategoriaan:

- 1) Asiakaskäynnit, esitykset ja toimialan itse järjestämät tapahtumat
- 2) Opastukset, asiantuntijaopastukset ja muu henkilökunnan tekemä työ
- 3) Ohjattu toiminta
- 4) Esineiden ja tavaroiden lainaus ja vuokraaminen
- 5) Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen
- 6) Tuotemyynti
- 7) Luvat ja hallinnolliset maksut.

5 HINNOITTELUTAVAT

Toimialan hinnoittelutavat jaetaan neljään ryhmään:

- 1) Maksuton: Maksuttomalla hinnoittelutavalla tarkoitetaan sitä, että palvelu tai tuote on käyttäjälle maksuton.
- 2) Subventoitu: Subventoidulla hinnoittelutavalla tarkoitetaan hinnoittelua, jossa hinta on käyttäjälle todellisia tuotantokustannuksia alhaisempi toimialan kustantaessa hinnan ja todellisen kustannusten välisen erotuksen.
- 3) Kustannusperusteinen: Kustannusperusteinen hinnoittelu on silloin, kun asiakkaalta perittävä hinta vastaa tuotantokustannuksia.
- 4) Markkinaperusteinen: Markkinaperusteinen hinta on silloin, kun todellisten tuotantokustannusten lisäksi hintaan sisältyy kate. Tällöin hinnoittelulla voidaan kerätä toimialalle tuloja.

6 HINNOITTELURAKENTEET

Toimialan hinnoittelurakenteet jaetaan kuuteen ryhmään:

- 1) Määrä- ja kausialennukset: Tätä hinnoittelurakennetta käytetään, kun määrätystä hinnasta myönnetään paljousalennuksia. Määrä- ja kausialennuksia voi saada, kun ostaa tuotetta useamman kerrallaan tai jos ostaa palvelun pidemmäksi ajaksi (esim. kuntosalikortti).
- 2) Alennusryhmät: Alennusryhmillä tarkoitetaan alennukseen oikeuttavia ryhmiä (esim. lapset, eläkeläiset, sisarukset).
- 3) Käyttötarkoitus: Tämä hinnoittelurakenne liittyy tilavuokraustilanteisiin, joissa hinta määräytyy sen perusteella, mihin käyttöön tila vuokrataan.
- 4) Tuotepaketointi: Tätä rakennetta käytetään, kun hintaan sisältyy kaksi tai useampi palvelu tai tuote, joko samasta tai eri tuotekategoriasta.
- 5) Dynaaminen hinnoittelu: Hinnoittelurakennetta käytetään tilanteissa, jotka vaativat nopeaa reagointia ja joissa on tarkoituksenmukaisinta sopeuttaa hintaa esim. käyttöas-

teen nostamiseksi tai markkinointimielessä myynnin edistämiseksi, kuten kampanjoissa. Hinta voi vaihdella ostoajan ja palvelujen käyttöajan perusteella.

6) Ympäristöperusteinen alennus tilan- ja maanvuokraustilanteissa: Tätä hinnoittelurakennetta voi käyttää, kun tilavuokraajalla esim. tapahtumajärjestäjällä on ympäristöjärjestelmä-sertifikaatti.

7 TUOTEKATEGORIAT JA NIIDEN HINNOITTELUTAVAT JA -RAKENTEET

7.1 Asiakaskäyntien, esitysten ja toimialan itse järjestämien tapahtumien osallistumismaksut

Asiakaskäynneillä tarkoitetaan esim. museo-, konsertti- ja kirjastokäyntejä sekä liikuntapaikoilla käyntiä. Tähän tuotekategoriaan sisältyvät myös esitykset sekä toimialan itse järjestämät tapahtumat. Muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat sisältyvät tuotekategoriaan 5 (Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen).

Asiakaskäynneissä **hinnoittelutapoina** ovat maksuton, subventoitu, kustannusperusteinen ja markkinahinta.

Maksuttomia asiakaskäyntejä on kaupunginmuseossa lukuun ottamatta Hakasalmen huvilaa sekä kirjastopalvelukokonaisuudessa ja nuorisopalvelukokonaisuudessa. Kirjastokäyntien maksuttomuus perustuu lakiin. Nuorisopalvelukokonaisuuden asiakaskäynnit ovat maksuttomia paitsi Fallkullan kotieläintilalla, kun kyseessä on jokin erityinen tapahtuma. Maksuttomia ovat myös liikuntapalvelukokonaisuuden ulkotekojääradat kaikille asiakasryhmille. Toimialan itse järjestämät/tuottamat tapahtumat voivat olla maksuttomia tai subventoituja.

Subventoituja asiakaskäynnit ovat kaupunginorkesterissa, kulttuuritaloissa, liikuntapaikoilla, nuorisopalvelukokonaisuuden muissa kuin maksuttomissa kohteissa, Taidemuseo HAM:ssa sekä Kaupunginmuseon Hakasalmen huvilassa.

Hinnoittelurakenteina asiakaskäynneissä käytetään määrä- ja kausialennuksia, alennusryhmiä sekä dynaamista hinnoittelua. Maksullisten palvelujen sisäänpääsymaksuissa on kaksi hintatasoa, ns. perushinta (aikuisten hinta), yksi alennettu hinta, jota peritään kaikilta alennukseen oikeutetuilta ryhmiltä.

Määrä- ja kausialennuksia käytetään mm. liikuntapaikoilla, joissa myydään 10 kerran kortteja ja kausikortteja. Ryhmälennuksen saavat yli 10 hengen ryhmät kaupunginmuseon Hakasalmen huvilassa, kulttuuripalvelukokonaisuuden Kannetalossa, Malmitalossa, Stoassa, Vuotalossa ja Savoyssa sekä kulttuurien edistämisen palvelun Caisassa.

Alennukseen tai maksuttomuuteen oikeutettuja ovat tässä tuotekategoriassa toimialan yhteiset alennusryhmät, jotka määritellään kohdassa nro 8 sekä mahdolliset palvelukokonaisuuksien omat alennusryhmät. Toimialan yhteisistä alennusryhmistä maksuttomuuteen oikeutettuja ovat lotat, sotainvalidit ja rintamaveteraanit, invalidit ja vammaiset avustajan kanssa, Kuvan lautakunnan, kaupunginvaltuuston sekä jaostojen (kulttuuri- ja kirjasto, liikunta ja nuoriso) jäsenet ja varajäsenet sekä alle 7-vuotiaat. Alle kouluikäisiltä voidaan kuitenkin periä nimellinen maksu, jos tilaisuus on tarkoitettu erityisesti ko. kohde-ryhmälle. Maksuttomaan sisäänpääsyyn ovat oikeutettuja myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmät liikuntapalvelukokonaisuuden varaamattomilla vuoroilla, paitsi uimahalleissa ja maauimaloissa.

Maksuttomia toimialan asiakaskäynnit ovat Helsinki-päivänä pois lukien paikkamäärältään rajalliset esitykset, joista voidaan periä maksuja.

Dynaamiseen hinnoitteluun perustuen hinta voi vaihdella riippuen kaudesta tai kellonajasta; hinta voi siis olla edullisempi hiljaisina aikoina ja kalliimpi primetime-aikoina.

7.2 Opastukset, asiantuntijapalvelut ja henkilökunnan tekemä muu työ

Tuotekategoria sisältää asiakkaiden opastukset, jolloin asiakkaat osallistuvat joko ennalta sovittuun opastukseen tai opastus tapahtuu vierailun yhteydessä ilman erillistä ajanvarausta, henkilökohtaiset opastukset ja ryhmäopastukset, asiantuntijoiden luennot, kirjaston tietopalvelut muille kunnille sekä kotimaassa että ulkomailla pidettävät seminaari- ja konferenssialustukset. Tuotekategoria sisältää lisäksi henkilökunnan tekemän muun työn esim. erilaisten tapahtumien tai kokousjärjestelyjen yhteydessä.

Hinnoittelutapoina tässä kategoriassa ovat maksuton, subventoitu, kustannusperusteinen ja markkinahinta.

Maksuttomia ovat kaupunginkirjaston opastukset ja kaupunginmuseon päiväkotijoukko-, koulu- ja oppilaitosryhmien opastukset.

Subventoituja ovat Annantalon ja Fallkullan eläintilan opastukset ja liikuntapalvelukonaisuuden harjoitusohjelmat ja -opastukset. Subventoituja tai kustannusperusteisia voivat olla kaupunginorkesterin kiertueet ja tapahtumajärjestäjien tapahtumien esiintymiset. Kustannusperusteista tai markkinaperusteista on tuotekategorian asiantuntija- ja muu henkilökunnan tekemä työ esim. tapahtumissa. Markkinaperusteisia ovat lähtökohtaisesti yleiset, aikuisille suunnatut HAM taidemuseon, Helsinki Biennaalin ja kaupunginmuseon opastukset.

Tuotekategorialle on ominaista se, että sen palveluille on haastavaa määritellä etukäteen tiettyä kiinteää hintaa. Tämän vuoksi palveluille on määritelty tietyt tasot ja niille toimialatasoinen perushinta.

Opastukset jaetaan kolmeen eri hintatasoon. Asiantuntijapalvelut jaetaan asiantuntemusta ja erityistä asiantuntemusta vaativiin töihin. Henkilöstön tekemä työ jaetaan kahteen hintatasoon sen perusteella, miten vaativasta työstä on kyse tai kuinka paljon resursseja (esim. aika) työ vie. Henkilöstön tekemässä työssä edullisempaan hintaluokkaan kuuluvat erilaiset avustavat toimistotyöt, siivoustyöt, järjestyksen valvonta ja henkilöstön vuokraus sekä toiseen erilaiset suunnittelu- ja järjestelytyöt.

Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä ja dynaamista hinnoittelua (HAM ja kaupunginmuseo). Opastuksissa sovelletaan toimialan yhteisiä alennusryhmiä sekä palvelukokonaisuuden omia ryhmiä. Ryhmien hinta on subventoitu taidemuseossa, kaupunginmuseossa, kulttuuripalvelukokonaisuudessa sekä kulttuurien edistämisen palveluissa. Nuorisopalvelukokonaisuudessa on eri opastushinnat eri asiakasryhmille.

Asiantuntijapalveluihin ja henkilöstön tekemän työn hintaan ei sovelleta alennusryhmäajattelua.

Dynaamista hinnoittelua käytetään museoiden opastusten hinnoissa, jotka vaihtelevat eri aikoina. Työn hintaa korotetaan 50 %, kun työ tehdään viikonloppuna tai aukiolotuntien ulkopuolella. Sunnuntaisin ja pyhinä peritään kaksinkertainen maksu. Hintalinjauksella pyritään kattamaan henkilöstökulut ja pääsemään näin kustannusperusteiseen hinnoitteluun.

7.3 Ohjattu toiminta

Ohjattua toimintaa ovat työpajat, kurssit, kerhot, liikunnan ohjatut tunnit, liikunnan ja nuorison leirit, taidepajat, musiikki- ja taidekasvatus, nuorisopalveluiden ryhmäytystoiminta ja toiminnallinen ohjaus.

Hinnoittelutavat ovat maksuton tai subventoitu.

Maksutonta ovat pääsääntöisesti kaupunginkirjaston ohjattu toiminta sekä kaupunginmuseon ohjattu toiminta päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille. Molemmissa toiminnoissa voidaan periä kuitenkin materiaalmaksuja. Maksutonta on nuorisopalvelukokonaisuuden ohjattu toiminta esim. harrasteryhmissä ja ryhmäytystoiminta nuorisotaloilla. Myös liikuntapalvelukokonaisuudessa on tarjolla maksutonta, ohjattua toimintaa, mm. Etälive-treenit, puhelin- ja liikuntaneuvonta, EasySport ja FunAction -toiminta ja ohjatut tunnit, esim. puistojummat.

Subventoitua on pääasiassa kaikki toimialan ohjattu toiminta edellä mainittua maksutonta toimintaa lukuun ottamatta. Subventoitua on esim. nuorison erityistoimipaikoissa, joita ovat Kallahden seikkailutalo, Lasten liikennekaupunki, Fallkullan eläintila, Meriharjun luontotalo, Tattarisuon liikennekoulutusalue, Granön leirialue ja Östersundomin leirikeskus. Liikuntapalvelukokonaisuudessa on monenlaista subventoitua, ohjattua toimintaa kuten alueliikunta, seniorijummat ja lyhytkurssit.

Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä ja dynaamista hinnoittelua. Alennusryhmien subventio-osuudet vaihtelevat ohjatussa toiminnassa palvelukokonaisuuksittain. Liikuntapalvelukokonaisuuden ohjatun liikunnan subventioprocentti on 50 %, jonka saavat kaikki alennukseen oikeutetut ryhmät. Tietyille asiakasryhmälle (lapset, seniorit) kohdennettujen kurssien hinta on kaikille sama. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa ei ole varsinaisia alennettuja hintoja, mutta vastaava kurssisuunnittelija voi myöntää kursseille vapaaoppilaspaiikkoja sosiaalisin perustein, subventioprocentti on silloin 70–100 %. Nuorisopalvelukokonaisuudessa on leireillä käytössä sisarusalennus, jossa ensimmäisen sisaruksen maksu on normaalihintainen ja seuraavat maksavat sisarusmaksun, subventioprocentti on 30 %.

7.4 Esineiden ja tavaroiden lainaaminen ja vuokraaminen

Esineiden ja tavaroiden lainaus sekä vuokraaminen tarkoittavat kirjaston aineiston lainausta, museoiden kokoelmapalveluita, lainaamotoimintaa, välineiden vuokrausta asiakaskäyntien yhteydessä (uimahallin pyyhkeet ja uimapuvut), leirivälineiden vuokrausta, urheilun oheistarvikkeiden vuokrausta yhdistyksille ja tapahtumille.

Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventoitu, kustannusperusteinen ja markkinaperusteinen. Maksutonta on kirjaston lainaustoiminta ja nuorisopalvelukokonaisuuden leirivälineiden vuokraus nuorille ja nuorisoryhmille. Subventoitua on liikuntapalvelukokonaisuuden välinelainausta. Kustannusperusteisesti hinnoiteltua ovat kirjaston kaukolainat. Museoiden kokoelmalainauksia määrittävät alan standardit. Sellaisissa vuokrauksissa, joilla ohjataan asiakaskäyttämistä, sovelletaan kustannus- tai markkinaperusteista hinnoittelua.

Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä.

7.5 Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen

Tuotekategoriaan sisältyy lukuisia tiloja ja alueita, joita ulosvuokrataan sekä lyhyt- että pitkäaikaisesti. Tilojen tarjoaminen eri toimijoille on ydintoimintaa liikunta- ja kulttuuripalvelukokonaisuuksissa.

Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventointi ja markkinaperusteinen. Maksuttomia tai subventoituja tiloja ovat kirjastojen kokoustilat ja nuorisopalvelukokonaisuuden tilat. Subventoituja tiloja ovat liikunta- ja kulttuuripalvelukokonaisuuden tilat sekä venepaikkojen ja veneiden talvisäilytyspaikkojen vuokraus. Markkinaperusteista tilavuokrausta käytetään kaikissa palvelukokonaisuuksissa, kun käyttötarkoitus on kaupallinen tai tilassa tai maa-alueella järjestettävästä toiminnasta peritään kannatus-/omakustannushintaa korkeampi hinta.

Kaupunginhallituksen päätöksen (Khs 20.8.2018) mukaista maksutonta asukaskäyttöä suunnataan pääasiassa nuorisopalvelukokonaisuuden ja kirjaston tiloihin. Lisäksi maksuttoman asukaskäytön periaatteita sovelletaan yksittäisiin alueellisten kulttuuritalojen tiloihin, jotka ovat osoitettu tähän tarkoitukseen. Maksuttoman asukaskäytön ulkopuolelle rajataan kuitenkin keskusta-alueen kirjastojen (Pasila, Oodi, Rikhardinkatu, Kallio ja Töölö) isot kokoustilat, koska kaupunki ei kuntalain 128 §:n mukaan saa toimiessaan kilpailutilanteessa markkinoilla väärin kilpailua alihinnoittelemalla palveluitaan. Hinta näissäkin voi kuitenkin olla subventoitu, kun tilaa vuokrataan yhdistystoimintaan tai alueen aktiivisuutta lisäävään toimintaan. Maksuton asukaskäyttö ei koske myöskään liikuntapalvelukokonaisuuden tiloja ja kulttuurin esitystiloja, joista peritään kulloisenkin hinnaston mukainen maksu.

Liikuntapalvelukokonaisuus oli rajattu pois kaupunginhallituksen maksutonta asukaskäyttöä koskevan päätöksen virkamiesvalmistelusta, joten maksuttoman asukaskäytön laajentamisen vaikutuksia esimerkiksi liikuntapalvelukokonaisuuden ja koko toimialan tulokantoon ei ole voitu arvioida. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti, kaupungin tiloja käytetään jatkossakin ensisijaisesti siihen tarkoitukseen, johon tilat on alun perin tarkoitettu. Liikuntatilat ovat tarkoitettuja liikuntapalvelukokonaisuuden oman kurssi- ja tapahtumatoiminnan lisäksi vuokrattaviksi muiden yhteisöjen tai tahojen toteuttamaa liikuntatoimintaa varten. Khs päätöksen (20.8.2018) mukaista ilmaista tilojen tarjontaa taiteen ryhmä- ja yksilöopetukselle voidaan toteuttaa silloin, kun kyseiset tilat ovat muillekin toimijoille maksuttomia.

Toimialan tiloissa järjestettävien tapahtumien tilavuokrissa käytetään kahta eri hinnoittelutapaa:

- a) Subventoitu (Toimialan toimintaan liittyvä kaikille avoin tai rajoitettu ei-kaupallinen tapahtuma, joka on maksuton tai sisältää pääsymaksun)
- b) Markkinaperusteinen (Muuhun kuin toimialan toimintaan liittyvät tapahtumat ja toimialan toimintaan liittyvät kaupalliset tapahtumat).

Kategoriaan a) kuuluu toimialan toimintaan liittyvien yhdistysten ja yhteisöjen toteuttamat avoimet ja maksuttomat tapahtumat kuten avoimet kulttuuri- ja nuorisotapahtumat kuten taidenäyttelyn avajaiset. Hinnoittelutapana on joko maksuton tai subventoitu. Tämä kategoria sisältää muun muassa liikuntapalvelukokonaisuuden turnaukset ja monet urheilutapahtumat, kulttuuritalojen esitykset, maksuttomat ulkoilmakonsertit ja tapahtumat kuten kulttuurinen Maailma kylässä -tapahtuma.

Kategoriaan b) kuuluvat erilaiset kaupalliset festivaalit ja markkinointitapahtumat sekä yksityishenkilöiden että yritysten järjestämät yksityistilaisuudet. Tämä kategoria on markkinaehtoisesti hinnoiteltu. Tilojen vuokraamisessa kaupalliseen käyttöön, toimiala kiinnittää huomiota kilpailun vääristymisen mahdollisuuteen, tarkistamalla hintojen markkinaperustan oikeellisuuden suhteessa alueen muiden toimijoiden tiloihin.

Hinnoittelurakenteina sovelletaan alennusryhmiä, käyttötarkoitusta, tuotepaketointia, dynaamista hinnoittelua sekä ympäristöperusteista alennusta.

Käyttötarkoitukseen perustuva hinnoittelurakenne liittyy tilavuokraustilanteisiin, kun hinta määräytyy sen perusteella, mihin käyttöön tila vuokrataan. Kulttuuri- ja liikuntapalvelukokonaisuuksilla vuokra määräytyy käyttötarkoituksen mukaan, muilla palvelukokonaisuuksilla tilan käyttäjän eli alennusryhmän mukaan. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa käyttötarkoitus voi olla harjoitus, rakentaminen tai varsinainen tapahtuma. Liikunnassa harjoitusvuorojen ja otteluiden tilavuokrat hinnoitellaan tuntiperusteisesti. Hintaryhmiä on neljä, ja ne määräytyvät varauksen käyttötarkoituksen perusteella. Hintaryhmät 1 ja 2 ovat pääsymaksutonta liikunnallista toimintaa, hintaryhmä 3 pääsymaksullista ja 4 ei-liikunnallista toimintaa sekä elinkeino- tai yritystoiminnan tunnusmerkit täyttävää ja niihin rinnastettavaa liikunnallista toimintaa.

Tuotepaketoinnilla tarkoitetaan, että hintaan sisältyy kaksi tai useampi palvelu eri tuotekategorioista. Tapahtumahinnoittelussa tilavuokran hintaan sisältyy tilaan kuuluvien esineiden ja tavaroiden hinnoittelu sekä opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ. Dynaamista hinnoittelua sovelletaan, kun on tarkoituksenmukaista sopeuttaa hintaa esim. käyttöasteen nostamiseksi tai markkinointimielessä myynnin edistämiseksi, kuten kampanjoissa. Ympäristöperusteista alennusta käytetään silloin, kun tilan- ja maanvuokraustilanteissa tilavuokraajalla, esim. tapahtumajärjestäjällä on ympäristöjärjestelmä-sertifikaatti.

Vene- ja talvisäilytyspaikkahinnoittelussa käytetään tuotepaketointia, joka muodostuu perushinnasta sekä venepaikan ja sataman palveluista (kiinnitys, sähkö, vesi, jäte, portti ja valaistus). Satamat luokitellaan palveluiden mukaan. Hinnat ovat samassa luokassa samat. Hinnoitteluun ei vaikuta sataman sijainti, vaan kaikissa satamissa, joissa on samankaltaiset palvelut, peritään sama hinta.

Maa-alueiden ulosvuokraus: Kunnes lautakunta toisin päättää, liikuntapalvelukokonaisuuden maa-alueiden ulosvuokrauksessa noudatetaan liikuntalautakunnan tekemää päätöstä 22.1.2015, § 4 (Liikuntaviraston ulkopuolisille toimijoille vuokrattavien alueiden vuokraehdot ja periaatteet HEL 2014-014535). Päätös on liitteenä.

7.6 Tuotemyynti

Tuotekategoria sisältää erilaista tuotemyyntiä mukaan lukien oman tuotannon tuotteet ja jälleenmyynnin. Tuotemyyntiä tehdään museokaupoissa kaupunginmuseossa, taidemuseo HAM:ssa, Helsinki Biennaalissa, kirjastoissa, kaupunginorkesterissa, nuorisopalvelukokonaisuuden toimipaikoissa sekä liikuntapaikoissa.

Hinnoittelutapana on pääosin markkinaperusteinen, osassa tuotteita hinnoittelu on kustannusperusteinen.

Hinnoittelurakenteena voidaan käyttää määräalennuksia ja dynaamista hinnoittelua. Tuotemyynnissä ei sovelleta alennusryhmiä.

7.7 Luvat ja hallinnolliset maksut

Tuotekategoria sisältää erilaiset luvat ja valvontamaksut kuten liikuntapalvelukokonaisuuden tapahtumien luvat, kalastus- ja ajoluvat, valvontamaksu laiturin luvattomasta käytöstä, maksut kirjaston kadonneesta tai vahingoittuneesta aineistosta, noutamattomista varauksista, kopiot ja tulosteet, kuvausten järjestelyt, kuvatulosteet ja digitaaliset kuvat, HAM:n kuvankäyttöpalvelut, sponsorointiyhteistyön ja erilaiset peruutusmaksut (tilavaraukset, käyttövuorot).

Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventoitu ja markkinaperusteinen. Maksuttomia ovat ajoluvat erityisryhmille. Subventoituja ovat maksut kirjaston kadonneesta tai vahingoittuneesta aineistosta, kopiot ja tulosteet. Markkinaperusteisia ovat sponsorointi- ja mainosopimukset.

Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä, käyttötarkoitusta (kaupallinen/eikaupallinen, pääsymaksullinen/pääsymaksuton televisiointiluvissa, turnausmaksuissa ja kuvausluvissa) ja tuotepaketointia.

Kulttuuripalvelukokonaisuudessa esim. taidemuseossa valokuvien käyttökorvaukset vaihtelevat subventioprocentin ollessa kulttuurisessa käytössä 100 % markkinaperusteiseen hintaan nähden. Kirjastoissa esim. kadonneen ja vahingoittuneen aineiston lasten maksaman hinnan subventioprocentti on 40–60 % aikuisen hintaan nähden.

Liikuntapalvelukokonaisuudessa on käytössä valvontamaksu laiturin luvattomasta käytöstä. Ensisijaisesti tavoitteena on vähentää luvaton käyttöä.

Televisiointi- ja kuvausluvissa käytetään pääasiassa tilavuokraperusteista maksua. Eriksen sovittavista, suurissa kuvaustuotannoissa käytetään tuotepaketointia.

Toimialalla on mahdollisuus periä peruutusmaksuja peruutusehtojen mukaisesti. Toimialan peruutusehdot liitetään toimialan hinnastopäätökseen.

8 TOIMIALAN YHTEISET, SUBVENTOITAVAT RYHMÄT

Toimiala tukee strategiansa mukaisia henkilöasiakasryhmiä sekä toimialan tavoitteita toteuttavia, voittoa tavoittelemattomia organisaatioita. Tukea tarjotaan subventoimalla hintoja, myöntämällä erityyppisiä avustuksia muille toimijoille sekä kohdentamalla palveluja. Henkilöasiakasryhmistä toimialan monissa palveluissa tuetaan ennen kaikkea lasten ja nuorten toimintaa. Lasten ja nuorten hinnat ovat subventoituja ja heille suunnataan monenlaista, vahvasti avustettua toimintaa. Lasten lisäksi subventoinneilla tuetaan heikommin toimeentulevia asiakasryhmiä kuten opiskelijoita, työttömiä ja eläkeläisiä. Vähän liikkuvia kannustetaan liikunnallisempaan elintapaan.

Toimialalla on yhteiset, subventoitavat alennusryhmät, mutta koska palvelukokonaisuudet ovat keskenään hyvin erilaisia, on niillä myös omat alennusryhmänsä. Toimialan yhteiset maksuttomuuteen/alennukseen oikeutetut ryhmät päättää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Toimialan tietyn palvelukokonaisuuden maksuttomuuteen/alennukseen oikeutetut ryhmät sekä henkilöstön etuudet päättää toimialajohtaja.

Alennusryhmät ovat oikeutettuja sisäänpääsyjen ja osallistumismaksujen alennukseen tai maksuttomuuteen.

Henkilöasiakkaat, joille kohdennetaan maksujen subventointia

Subventoitavia henkilöasiakkaita ovat alle 7-vuotiaat, alle 18-vuotiaat, lotat, sotainvalidit ja rintamaveteraanit, invalidit ja vammaiset avustajan kanssa, Kuvan lautakunnan, kaupunginvaltuuston sekä jaostojen (kulttuuri ja kirjasto, liikunta ja nuoris) jäsenet ja varajäsenet, opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet ja siviilipalvelusta suorittavat, **turvapaikkaa tai tilapäistä suojelua hakeneet tai saaneet** sekä Helsingin kaupungin työntekijät.

Maksuttomia näistä ryhmistä ovat alle 7-vuotiaat, lotat, sotainvalidit ja rintamaveteraanit, invalidit ja vammaiset avustajan kanssa sekä Kuvan lautakunnan, kaupunginvaltuuston sekä jaostojen (kulttuuri ja kirjasto, liikunta ja nuoris) jäsenet ja varajäsenet.

Kaupunginorkesterin subventointikäytäntö poikkeaa toimialan yhteisestä linjauksesta. Kaupunginorkesteri tekee päätöksen omista alennusryhmistään.

Subventoitavat organisaatiot ja vapaa-ajan toimijat

Subventoitavia organisaatioita ja vapaa-ajan toimijoita ovat toimialan eri palvelukokonaisuudet, varhaiskasvatusryhmät ja perusopetuksen ryhmät, kaupungin muut toimialat, palvelun/palvelukokonaisuuden omaan perustehtävään liittyvät yhteisöt, joiden toiminta tukee kunnan tehtävän toteuttamista ja muut kuin edelliset ja yleishyödylliset toimijat.

9 HENKILÖSTÖETUUDET

Toimialayhteisiä henkilöstöetuuksia ei ole. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilökuntaa koskevat kaupunkiyhteiset henkilöstöetuuudet. Palvelukokonaisuudet voivat tarjota työntekijöilleen etuja, jotka toimialajohtaja ja palvelukokonaisuuksien johtajat valmistelevat ja joista toimialajohtaja päättää. Näin etuudet ovat koottuna yhteen päätökseen, jolloin läpinäkyvyys ja avoimuus toteutuvat.